

Romániában jelenleg 1.112,1 kilométernyi autópálya és gyorsforgalmi út üzemel, további 787,6 kilométer a kivitelezés különböző szakaszaiban tart. 2024-ben Erdélyben egyetlen kilométernyi autópályát sem adtak át, egyedül a Nagyváradot az A3-as autópályával összekötő 13 kilométeres autótutat, melyhez a későbbiekben a DEx16 gyorsforgalmi út (Arad-Nagyvárad) fog csatlakozni. Románia 2025. január 1-jei schengeni csatlakozása új lehetőségeket nyit a határokon átnyúló közúti infrastruktúra fejlesztések előtt.

Magyar-román határmenti közúti infrastruktúra

Magyarország keleti határmenti településeinek új gazdasági lendületet adhat a 2025. január 1-jei román schengeni csatlakozás, a hosszútávú stratégiai haszonnal kecsegtető új gazdasági potenciál kihasználásának szintje azonban nem lesz számottevő a határokon átívelő közúti infrastrukturális fejlesztések felgyorsítása és a kedvező földrajzi, központi elhelyezkedés előnyeinek magasabb fokú kiaknázása nélkül. A román schengeni csatlakozás után a határmenti települések igényeként felmerülő határmenti közlekedési struktúra szorosabbá tételéből és mélyebb szintű összekapcsolódásából származó gazdasági előnyök nem csak a két ország közötti újonnan megjelenő innovatív gazdasági lehetőségek szintjén, hanem ennél univerzálisabb formában is megmutatkoznak: a két állam úthálózatainak intenzívebb összekapcsolása az európai autópálya-rendszer vérkeringésébe történő szervezettebb részvételt is jelenti egyben, mely Magyarország és Románia felé az európai áru-, tőke- és információáramlás aktívabb áramlását mozdítja elő.

Románia Általános Közlekedési Főterve (MPGT)¹ 2021-2030 5 közúti folyosót (CC)² - határoz meg, melyek mentén építették eddig meg, vagy tervezik megépíteni az ország fő autópályahálózatait. Az autópályák nyomvonalának megtervezésekor fontos szempont volt, hogy autópálya illeszkedjen a transzeurópai közlekedési hálózathoz (TEN-T), emellett kösse össze Románia történelmi régióit. A Főterv meghatározza Románia közlekedési szektorának a fejlődését a következő 20 évre és olyan megoldásokat kínál, melyek fenntartható módon járulnak hozzá Románia nemzetgazdaságának fejlődéséhez. A főbb célkitűzései: gazdasági hatékonyság, fenntarthatóság, biztonság, környezeti hatások, kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés, és finanszírozás. A Főterv szerint meghatározott közúti folyosók:

- **CC1 (Transcarpați)** 13 autópályaszakaszból tevődik össze, kelet-nyugat irányba szeli át az országot 978 km hosszúságban, a Fekete-tenger és az ország nyugati része, Magyarország és Nyugat-Európa között teremtve összeköttetést. Ennek a folyosónak része az A1-es, Bukarest-Nagylak II. autópálya.

Autópálya-helyzetkép a Kolozsvári Főkonzulátus konzuli kerületében – 2025. február

- **CC2 (Moldova)** észak-dél irányban köti össze Románia keleti részét (Moldva) és egyben összeköttetést teremt Ukrajna és Bulgária között (kb. 570 km).
- **CC3 (Carpatia)** a folyosó Erdély déli részét köti össze Moldvával a Nagyszeben-Brassó-Bákó útvonalon. A szakasz hossza kb. 300 km.
- **CC4 (Unirii)** Moldvát köti össze Erdély észak-nyugati területeivel és Magyarországgal. Hossza 577 km. Ezen folyósónak része az A3-as, Észak-Erdélyi autópálya Marosvásárhely-Bors II. szakasza.
- **CC5 (Danubius)** egy 5 gyorsforgalmi útból álló folyosó, mely kb. 450 km hosszúságban köti össze Havasalföldet (Bukarest), Olténiát a Bánsággal (Temesvár), egyben a Fekete-tengert Európa déli és dél-nyugati részeivel.

A román autópályák építésének aktuális helyzete

Magyarország és Románia között 2015. július 27-én nyitották meg az első autópályahatárátkelőt (Nagylak II-Csanádpalota), ami a romániai A1-es autópályát köti össze az M43-as autópályával. Ezzel Arad és Temesvár lett Románia első két európai gyorsforgalmi úthálózatba kapcsolt nagyvárosa. A **második autópálya-határátkelő** átadására további 5 évet kellett várni, de **2020 szeptemberében a Nagyváradhoz közeli Bors II-Nagykeréki (A3-M44 autópálya)** határátkelőt és az odáig vezető 5,35 km hosszúságú autópályaszakaszt is megnyitották a forgalom előtt. Jelenleg **két gyorsforgalmi-határátkelő nyitása van tervben** Románia és Magyarország között, a **Nagyszalontánál (DEx16)** a magyarországi M44-es úttal is összeköttetést teremtő gyorsforgalmi úton és a Szatmárnémeti közelében épülő **Óvári (A14) -Csenger (M49)**

• A1 autópálya (Bukarest-Nagylak)

A **Bukarest-Nagylak II.** (autópálya-határátkelő) Nagyszebennél (Sibiu) kezdődő erdélyi szakaszán évek óta nem sikerült megépíteni a Marzsina (Temes megye) és Holgya (Hunyad megye) közötti 13,2 km-es részt, melynek kivitelezését a romániai Spedition UMB vállalat végzi. A tervek szerint **2026-ban átadják, ezt követően Nagyszebentől végig autópályán lehet majd közlekedni a magyar határig.** A **Nagyszeben és Szászváros (Orăștie)** valamint a **Szászváros és Déva** közötti 82,2 és 32,5 km-es sztrádaszakaszok használatban vannak, továbbá **Déva és Lugos (Lugoj)** között – a fent említett 13,2 km szakasz kivételével – a 86,3 km hosszúságú gyorsforgalmi utat is használni lehet. A **Lugos és Temesvár** (35 km) közötti rész használatban van, a **Temesvár-Arad** és az aradi körgyűrű (41 km) valamint az **Arad és Nagylak** közötti (38,9 km) autópálya szakaszok is nyitottak a forgalom számára.

• **A3 Észak-erdélyi autópálya (Bukarest-Bors)**

Az autópálya **Marosvásárhely és Gyalu** közötti szakasza **teljes egészében elkészült**, így 103,5 km hosszan lehet autópályán közlekedni Marosvásárhely és Kolozsvár között. Az utolsó, 15,7 km hosszúságú Maroskece és Aranyosgyéres közötti hiányzó szakaszt 2023 decemberében átadták. Az autópálya Gyalu és Bors II. (autópálya-határátkelő) közötti szakaszának teljes hossza körülbelül 162,52 km, ebből a **Gyalu—Magyarnádas** közötti 9,5 km hosszúságú rész, a magyar-román határ (Bihar-Bors) 5,35 kilométeres útszakasza, valamint a **Berettyószéplak és Szilágynagyfalu** közötti 13,5 km került a forgalomnak átadásra. Ez utóbbit 2023. szeptember 21-én adták át, ezzel Románia átlépte az 1.000 kilométeres „álmohatárt”.

A **Magyarnádas (Nădășelu) és Magyarzsombor (Zimbor)** közötti 30,6 km-es szakaszon 2020 szeptemberében írták alá a kivitelezésről szóló szerződést a Spedition UMB - Tehnostrade - Electromontaj vállalatokkal, amelyek eredetileg azt ígérték, hogy 2023-ra elkészülnek az autópályával. A munkálatok elkezdését követően több földcsuszamlás is történt a nyomvonalon, ezért az átadást 2025-re módosították. A földcsuszamlások eredményeképpen a szakaszon utólag két völgyhidat is be kellett építsenek, melyet egy külön lefolytatott közbeszerzésen a **török Ozaltin Insaat Ticaret Ve Sanayi A.S.** nyert el 2024 márciusában. A vállalat a tervezésre 9, míg a két híd megépítésére 18 hónapot kapott, így, ha az autópályaszakasz el is készülne idén, a két híd miatt az autópálya legkorábban is csak 2026 második felétől válna használhatóvá.

A **Magyarzsombor-Vaskapu (Poarta Sălajului)** közötti 13,26 km-es szakaszra 2020 júniusában kötötték meg a szerződést a SA&PE Construct - Spedition UMB – Tehnostrade vállalatokkal. Az eredeti szerződés szerint tervezésre 12 hónapban, míg kivitelezésre 24 hónapban állapodtak meg, azonban a kivitelező legújabb kérésére a CNAIR az átadást 2026-ra módosította.

A Szilágymegyei **Vaskapu és Szilágynagyfalu (Nușfalău)** közti 41 kilométeres szakasz az Észak-erdélyi autópálya műszakilag legnehezebb szakasza, mivel a kivitelezőnek – Zilah közelében – egy 2,89 kilométeres alagutat kell megépítenie a Meszes-hegység alatt. A 2024. november 1-jén győztesnek kihirdetett török Makyol vezette konzorciumnak összesen 78 hónap áll rendelkezésére (18 hónap tervezésre, 60 hónap a munkálatok elvégzésére), azaz legkorábban 2031 folyamán fogják átadnia a szakaszt. A győztes kihirdetését követően az alul maradt ajánlattevők megóvták a döntést, így további csúszások várhatók a projektben. Optimista becslések szerint is autópályán legkorábban 2031 második felétől lehet eljutni Marosvásárhelyről, valamint Kolozsvárról a magyar határig.

Autópálya-helyzetkép a Kolozsvári Főkonzulátus konzuli kerületében – 2025. február

Az autópálya **Berettyószéplak (Suplacu de Barcău) és Bisztraterebes (Chiribiș)** közti szakaszán 2025. január 20-án kezdődtek el újra a munkálatok, amelyet a Bechtel kezdett el építeni, több mint 10 évvel ezelőtt. Amikor 2013-ban az akkori kormány felbontotta az amerikai vállalattal megkötött szerződést, a munkálatok 37 százalékát végezték el addig. A kivitelezés befejezését a bukaresti Construcții Erbașu vállalat végzi, amely bár 2023 szeptemberében nyerte el a Közúti Infrastruktúráért Felelős Országos Társaság (CNAIR) által kiírt pályázatot, a vesztés pályázók által benyújtott óvások miatt a szerződést csak 2024-ben írták alá. Az Erbașunak 18 hónap áll rendelkezésére a 26,35 kilométeres sztrádaszakasz befejezésére. Az eredeti határidő 2025 júliusa volt, azonban az óvások miatti csúszások következtében várhatóan nem készül el határidőre.

A Bisztraterebes-Bihar (Biharia) sztrádaszakaszon, a CNAIR által kiadott határozat szerint, idén májusban kezdődhetnek el munkálatok, melyeket 24 hónap alatt (6 tervezés, 18 hónap kivitelezés) kellene elvégezniük a kivitelezőknek. A 25,55 km hosszúságú szakasz kivitelezésére kiírt közbeszerzést a nagyváradi székhelyű Precon Transilvania vállalat nyerte.

• Ag Temesvár-Temesmóra (román-szerb országhatár) autópálya

2024 szeptemberében pályázatot írtak ki a **Temesvárt a román-szerb országhatárral összekötő** Ag-es autópálya első, 35,67 km hosszú szakaszának megépítésére. A szerződés becsült értéke 5,65 milliárd lej (kb. 450 milliárd Ft), az összeget a Közlekedésügyi Minisztérium Közlekedési Infrastruktúra Programján keresztül biztosítják. Az Ag-es autópálya nyomvonalán többek között egy híd a Temes folyón (1153 m), négy útkereszteződés, egy autópálya Karbantartási és Koordinációs Központ, két rövid megállásra alkalmas parkoló, üzemanyag és elektromos autó töltőállomásokkal ellátott pihenő épül. Az Ag-es autópálya Temesvárt Temesmórával (Moravița) és a román-szerb országhatárral köti majd össze, ennek Belgrádig történő folytatását az elkövetkezendő években Szerbia építené meg.

• A10 autópálya (Szászsebes-Torda)

2021 novemberében átadták a forgalomnak az A10-es autópálya második, **Gyulafehérvár és Nagyenyed közötti 24,3 km-es** szakaszát, valamint egy 1,5 km-es szakaszt a Szászsebes-Gyulafehérvár részből, melyet eddig a második szakasz nélkül nem tudtak megnyitni. Az A10-es, Szászsebest Tordával összekötő 70 km-es autópálya így teljes egészében elkészült.

• A14 Északi autópálya (Óvári-Szucsáva)

A magyar-román államhatárnál kezdődő **(Óvári) Északi autópálya Szatmárnémeti-Zsibó-Nagybánya-Dés-Beszterce útvonalon kötné össze az országot a moldovai megyékkel egészen Szucsáváig (Suceava)**. Az említett szakaszon eddig a Szatmárnémeti—Óvári szakasz és Gura Humorului település környékéről készültek el kivitelezési tervek. A román kormány 2024. január 27-én fogadta el a **Szatmárnémeti – Óvári gyorsforgalmi út megépítéséről szóló határozatot**, ezt követően 2024. január 29-én meghirdették a közbeszerzési eljárást az út építésére. Az építendő útszakasz **Szatmárnémetit köti össze a román-magyar határon levő Óvárival**, majd ott csatlakozik a későbbiekben a magyarországi M49-es gyorsforgalmi úthoz, **rakapcsolva ezzel Szatmárnémetit az európai autópálya hálózatra**. A közbeszerzések elektronikus rendszerében (SEAP) közzétett kiírás szerint a Szatmárnémeti-Óvári gyorsforgalmi utat két év alatt kell megépítenie a kivitelezőnek, a beruházás értéke 738 és 832 millió lej (kb. 58-65 milliárd Ft) között mozog. A munkálatra jelentkező cégek 2024. március 14-ig nyújthatták volna be ajánlataikat, azonban a CNAIR utolsó pillanatban felfüggesztette a közbeszerzést, ugyanis az érdeklődő vállalatok nem kevesebb, mint 440 pontosítást kértek a csupán 11 kilométer hosszúságú szakasz kapcsán. A mintegy 738 millió lejes (kb. 60,24 milliárd Ft) összeköltségvetésű beruházás magában foglal 15 kilométernyi utat (ebből 11 kilométer a gyorsforgalmi, a többi bekötőút jellegű), két közlekedési csomópontot, két parkoló- és pihenőhelyet, továbbá egy irányítási és karbantartási központot. A közbeszerzési eljárásra, mely végül 5 hónapot csúszott, egy román, illetve egy török cég, továbbá egy-egy ukrán–román, magyar–román és román–török cégtársulás jelentkezett. A benyújtott pályázatok érvényességi ideje 2025. március 4, így hamarosan kiderülhet, hogy ki építheti meg az újabb összeköttetést Magyarország és Románia között.

- **DEx16 gyorsforgalmi út (Arad-Nagyvárad) (eredetileg A11)**

Az A1-es autópálya és a DN7-es országút közötti Arad környéki 3,5 km-es szakaszát, illetve 2024 márciusától a **Nagyvárad és az A3-as autópálya összeköttetést (DEx11)** is átadták a forgalomnak. A **Nagyvárad és Arad között megépítendő, Nagyszalontánál a magyarországi M44-es úttal** is összeköttetést teremtő gyorsforgalmi út teljes hossza 140 kilométer lesz. A kivitelezését **három szelvényre bontották: Nagyvárad-Nagyszalonta, NagyszalontaKisjenő, Kisjenő-Arad**. A kivitelezésre több mint 2,3 milliárd eurót (kb. 900 milliárd Ft) irányoztak elő. A CNAIR 2024 első negyedében mindhárom autópályaszakaszra kiírta a közbeszerzést, azonban a pályázó vállalatoktól beérkezett kérdések miatt több hónapra felfüggesztették őket. Az első 33,7 km hosszúságú szakasz megépítésére 7 ajánlat, a második 39,7 + 10 km (M44-es összeköttetés) hosszúságú

Autópálya-helyzetkép a Kolozsvári Főkonzulátus konzuli kerületében – 2025. február

szakaszra 8 ajánlat, míg a harmadik 47,07 km hosszúságú szakaszra 9 ajánlat érkezett, köztük a **Duna Group Európa KFT – Duna Constructii RO – HE-DO Útépítő KFT – PAB Romania SRL (magyar-román) társulás is pályázott**. A kilenc ajánlat közül hatot a CNAIR elutasított, mert azok nem feleltek meg a követelményeknek. December 9-én a CNAIR az Automagistral Pivden (ukrán) és a Precon Transilvania (román) társulást hirdette ki győztesnek, azonban az alulmaradt Kolin és Nurol török vállalatok megtámadtak a döntést a Fellebbezéseket Elbíráló Országos Tanácsnál, így most a tanács döntésére várnak. A másik két szakasz esetében a CNAIR még vizsgálja a beérkezett pályázatokat. Amennyiben az óvások nem késleltetik sokat a szerződéskötéseket, akkor várhatóan még idén elkezdődhetnek a munkálatok mindhárom szakaszon, de egyre kevesebb az esély rá, hogy a 2026 végére tervezett határidőig elkészüljön a gyorsforgalmi út.

- **DEx4 gyorsforgalmi út (Torda – Dés)**

2023. július 28-án írták alá az **Észak-erdélyi autópálya (A3) és az 1-es országút (Tordatúr) közötti összekötő út** építésére vonatkozó szerződést a kivitelezésre kiírt versenytárgyaláson győztes cégtársulással. A Dimex-2000 vállalat által vezetett társulásnak 18 hónap áll rendelkezésére, hogy megépítse a 4,96 kilométer hosszú szakaszt. A tervek szerint legkésőbb 2025 februárjára el kellett volna készülni a szakasz, azonban január végén még csak a munkálatok 80%-ban voltak kész, így a határidőt 2025 júniusára módosították. A Közúti Infrastruktúrát Kezelő Országos Társaság (CNAIR) 2024. augusztus 27-én írta alá a szerződést a Kolozsvár-Dés gyorsforgalmi út megvalósíthatósági tanulmányának elkészítésére. A Specialist Consulting SRL - Specialist Smart Group SRL - Perfect Consult Europe SRL vállalatokból álló társulásnak összesen 18 hónap áll rendelkezésére a tanulmány elkészítéséhez. A Torda és Dés között tervezett gyorsforgalmi út teljes hossza 75 km lesz.

Forrás: Magyarország Főkonzulátusa, Kolozsvár